

ritatem tanti viri consuetudinem factam. Sed ego in antiquorum, etc. *Cassiodor. ex Anneo Cornuto de Orthograph.*

Varie etiam scriptitatum est, Mancupium, Aucupium, Manubiæ: siquidem C. Cæsar per I scripsit, ut apparet ex titulis ipsius. *Ex Velio de Orthogr.*

An ideo minor est M. Tullius Orator, quod idem artis hujus (*Grammaticæ*) diligentissimus fuit, et in filio, ut in Epistolis apparet, recte loquendi usquequaque asper quoque exactor? Aut vim C. Cæsaris fregerunt editi de Analogia libri? *Quinct. l. i. cap. 7.*

APOPHTHEGMATA.

Sed tamen ipse Cæsar habet peracre iudicium: et, ut Servius frater tuus, quem literatissimum fuisse iudico, facile diceret, hic versus Plauti non est, hic est, quod tritas haberet aures notandis generibus poetarum, et consuetudine legendi: sic audio Cæsarem, cum volumina jam confecerit *Ἀποφθεγγμάτων*, si quid afferatur ad eum pro meo, quod meum non sit, rejicere solere; quod eo nunc magis facit, quia vivunt mecum ferè quotidie illius familiares. Incidunt autem in sermone vario multa, quæ fortasse illis cum dixi, nec illiterata, nec insulsa esse videantur. Hæc ad illum cum reliquis actis perferuntur. Ita enim ipse mandavit. Sic fit, ut, si quid præterea de me audiat, non audiendum putet. *Cic. libr. 9. epist. ad Famil. epist. 16. ad Pap. Pætum.*

DICTA COLLECTANEA.

Feruntur et a puero, et ab adolescentulo quædam scripta, etc. item Dicta collectanea, quos omnes libellos vetuit Augustus publicari. *Suet. in Cæs.*

EPHEMERIDES.

C. Julius Cæsar cum dimicaret in Gallia, et ab hoste raptus equo ejus portaretur armatus, occurrit quidam ex hostibus, qui eum nosset; et insultans ait * Cecos Cæsar, quod Gallorum lingua, Dimitte, significat: et ita factum est, ut dimitteretur. Hoc autem ipse Cæsar in Ephemeride sua dicit, ubi propriam commemorat felicitatem. *Servius in l. 11. Æneid. Virgiliti.*

* *Alias Cetos Cæsar. Servius P. Danielis Cæsar, quod quid velit, docti examinent.*

LIBRI AUSPICIORUM.

Sed contra Julius Cæsar xvi. Auspiciorum libro negat, nundinis concionem advocari posse, id est, cum populo agi, ideoque nundinis Romanorum haberi comitia non posse: *Macrob. l. i. Saturn. c. 16.*

AUGURALIA.

Cæsar in Auguralibus: si sincera pecus erat: *Prisc. libr. 6.*

DE DIVINATIONE.

Genus eloquentiæ dumtaxat adolescens: adhuc Strabonis Cæsaris secutus videtur: cujus etiam ex Oratione, quæ inscribitur, Pro Sardis, ad verbum nonnulla transtulit in Divinationem suam. *Suet. in Cæsare. Erunt forte, qui hoc ad Orationum Fragmenta pertinere existimabunt, me non multum repugnante.*

ASTRONOMICA.

Nam Julius Cæsar, ut Siderum motus, de quibus non indoctos libros reliquit, ab Ægyptiis disciplinis hausit: ita hoc quoque ex eadem institutione mutuatus est, ut ad Solis cursum finiendi anni tempus extenderet. *Macrob. l. i. Saturn. c. 26.*

Tres autem fuere sectæ, Chaldæa, Ægyptia, Græca: his addit apud nos quartam Cæsar Dictator, annos ad Solis cursum redigens singulos, qui prius antecedeat. *Plin. l. 18. c. 25.*

A Bruma in Favonium Cæsari nobilia sidera significant; Kal. Januarii matutino Canis occidens. *Paullo post*: Pridie Nonas Januarii Cæsari Delphinus matutino exoritur, et postero die Fidicula, quo Ægypto Sagitta vesperi occidit. *Paullo post*: a Favonio in æquinoctium vernum Cæsari significat xvii. Kal. Martii triduum variæ, et viii. Kal. Hirundinis visu, et postero die Arcturi exortu vespertino, item iii. Nonas Martii Cæsari Cancri exortu id fieri observavit. *Paullo post*: Cæsar et Idus Martias ferales sibi annotavit Scorpionis casu. *Paullo post*: iii. Nonas Aprilis in Atti-

ca Vergiliæ vesperi occultantur; eadem postridie in Bœotia; Cæsari autem, et Chaldæis, Nonis. *Paullo post*: Cæsari vi. Idus significatur imber Libræ occasu: xiv. Kal. Maji Ægypto Sucleæ occidunt vesperi, sidus vehemens, et terra, marique turbidum, xvi. Atticæ, xv. Cæsari, continuoque triduo significat. *Paullo post*: vi. Nonas Maji Cæsari Sucleæ matutino exoriuntur et viii. Idus Capella pluvialis. *Ex Plin.* 18. c. 26.

A Vergiliarum exortu significant Cæsari postridie Arcturi occasus matutini. *Paullo post*: xi. Kal. Cæsari Orionis gladius occidere incipit: iii. Non. Junii Cæsari, et Assyriæ Aquila vesperi oritur, etc. xi. Kal. ejusdem Orionis gladius Cæsari occidere incipit. *Ex Plin.* 7. 18. c. 27.

A Solstitio ad Ficulæ occasum vi. Kal. Junii (al. Julii) Cæsari Orion exoritur: *Paullo post*: xviii. Kal. Augusti, Ægypto Aquila occidit matutino, Etesiarumque prodromi flatus incipiunt, quod Cæsar x. Kal. sentire Italiam existimavit, *Paullo post*: Aquila Atticæ matutino occidit: iii. Kal. regia in pectore Leonis stella matutino Cæsari immergitur. *Ex Plin.* l. 18. cap. 28.

DE SIDERIBUS.

Etiam aliquid Poeticum edidit.

Sed nec aliquis pene Latinorum de hac arte Institutionis libros scripsit, nisi paucos versus Julius Cæsar, et ipsos tamen de alieno opere mutuatus. *Ful. Firmicus Mathes.* l. 2. initio.

Executus est etiam horum Siderum numerum græce Aratus, poeta dissertissimus; latine vero Cæsar, et deus eloquentiæ Tullius. Sed hi tantum nomina ipsorum, et ortus, non autem apotelesmatum auctoritatem ediderunt: ita ut mihi videantur non aliqua Astrologiæ scientia, sed poetica potius elati licentia, docilis sermonis studia protulisse. *Ful. Firmicus Mathes.* libr. 8. cap. 5.

POEMATA.

Reliquit et de Analogia libros duos, et Anticatonnes totidem, ac præterea poema, quod inscribitur Iter. Quorum librorum primos, in transitu Alpium, cum ex citeriore Gallia et conventibus peractis, ad exercitum

rediret: sequentes sub tempus Mundensis prælii fecit: novissimum, dum ab Urbe in Hispaniam ulteriorem * iv. et xx. die pervenit. *Suetonius in Cæsare* * vii. et xx. legit ex *Strabone*, et *Appiano Casaubonus*.

Feruntur et a puero, et ab adolescentulo quædam scripta: ut Laudes Herculis, Tragœdia Oedipus, etc. quos omnes libellos vetuit Augustus publicari. *Sueton. in Cæsare*.

Olus quoque silvestre est trium foliorum, D. Julii carminibus præcipue, jocosque militaribus celebratum: alternis quippe versibus exprobravere lapsana se visisse apud Dyrrhachium, præmiorum parsimoniam cavillantes. Est autem id cyma silvestre. *Plin.* 19. c. 8.

Donatus, seu potius Suetonius, in vita Terentii hos sub C. Julii Cæsaris nomine versus producit.

*Tu quoque, tu in summis, o dimidiata Menander,
Poneris, et merito puri sermonis amator,
Lenibus atque utinam scriptis adjuncta foret vis
Comica, ut æquato virtus polleret honore
Cum Græcis, neque in hac despectus parte jaceres.
Unum hoc maceror, et doleo tibi deesse, Terenti.*

Sequens etiam Epigramma C. Julio Cæsari inscribunt, alii Germanico.

*Thrax puer astricto glacie dum ludit in Hebro,
Pondere concretas frigore rupit aquas.
Dumque imæ partes rapido traherentur ab amne,
Abscidit tenerum lubrica testa caput.
Orba quod inventum mater dum conderet urna,
Hoc peperit flammis, cætera, dixit, aquis.*

FELTRIA. PERPETUO. NIVIUM. DAMNATA.
RIGORE.
TERRA. MIHI. POSTHAC. NON HABITANDA.
VALE.

Falsum Cæsari inscriptum est, etsi quidam in membrana, alii in saxo extare dicant. Ajunt quoque Cæ-

saris Decretum Vitervii in Etruria inventum, hoc exemplo.

C. JULIUS. CÆSAR. M. TULLIUM. CICERONEM.
OB. EGREGIAS. EJUS. VIRTUTES. SINGULARES.
ANIMI. DOTES. PER. TOTUM. ORBEM. NOSTRIS.
ARMIS. VIRTUTEQUE. PER. DOMITUM. SAL-
VUM. ET. INCOLUMEM. ESSE. JUBEMUS. C.
JABOLENUS.

Nugæ, Nugæ.

INCERTA.

Unguenta dicuntur a locis, ut Telinum, cujus Julius Cæsar meminit dicens: Corpusque suavi Telino unguimur: Hoc conficiebatur in Insula Telo, quæ est una ex Cycladibus, etc. *Isidorus l. 4. Orig. cap. 12.*

Insertum hoc ab Fulvio Ursino Fragmentis de Analogia, ut et illud ex Nonio in voce Cinis, nec non loc. Plinii ex libr. 7. c. 3. ubi alloquitur M. T. Ciceronem. Quid habuerit causæ, cur hoc fecerit, comminisci non potui. Quocirca inter INCERTA referendum duxi. Nisi quis potius Cæsari Straboni, non Dictatori, tribuendum arbitretur: si ad hunc modum addita una vocula scripseris, erit integer Senarius:

Corpusque suavi Telini unguine unguimur. Idem Ursinus ex Prisc. l. 8. Fragmentum hoc.

C. Cæsar, quæ res augurantur, οἰωνοσκοποῦται, ad Auguralia transtulerat: ego prætermisi, cum isto Prisciani loco non C. Cæsar, sed L. Cæs. legatur. Non est quod corruptum aliquis existimet. Citatur nominatim L. Cæsar a Festo, in voce Majorem. Ex eodem fortassis est, quod apud Servium nuper ex Petr. Danielis, et Fuldunæ bibliothecæ membranis editum habemus, Commentario ad Æneid. Virgilii libr. 1. Occiso, inquit, Mezentio Ascanium, sicut J. Cæsar (verosimile mihi sit legendum L. Cæsar) scribit, Julium coeptum vocari dicunt, vel quasi ἰοβόλον, id est, sagittandi peritum, vel a prima barbæ lanugine, quod ἰούλον Græci dicunt, quæ ei tempore victoriæ nascebatur. Hæc ibi similiter expunxi, quod inter Fragmenta Epistolarum legebatur:

Vespera fatigatus, luce dormitans.

Non enim apud Charisium libr. 2. unde hæc descri-

pta sunt, nominatur Julius Cæsar, sed Aurelius Cæsar l. 11. sive xi. Epistolarum ad Frontonem. Quo comperito, auctoritatem Civis Romani insuper habui. Sed quid spuris his diutius immoror, qui legitima, si quæ porro restant, Fragmenta colligō

Apud Cæsarem, et Catulum, et Calvum lectum est: cum jam fulva cinis fueris. *Nonius in voce Cinis.*

Salve primus omnium parens Patriæ appellate, primus in toga triumphum, linguæque lauream merite, et facundiæ, Latinarumque literarum parens: atque (ut Dictator Cæsar hostis quondam tuus de te scripsit) omnium triumphorum lauream apte majorem, quanto plus est, ingenii Romani terminos in tantum promovisse, quam imperii. *Plin. l. 7. c. 30. in fine, ubi de Cicerone.*

Cicero Causarum XIII.: re vendita iterum emptas; unde manifestum fit vendita non dici, sed aut venundata, aut vendita, ut Cicero. C. Cæs. possessiones redimi, eas postea pluri venditas. *Diomedes l. 1.*

Esseda vehiculi, vel currus genus, quo soliti sunt pugnare Galli: Cæsar testis est libro ad Ciceronem III. Multa millia equitum, atque essedariorum habet. Hinc et gladiatores essedarii dicuntur, qui curru certant. *Ju-nius Philargyrus in 3. Georg. Virgil.*

Augustus quoque in Epistolis ad C. Cæsarem scriptis emendat, quod is Calidum dicere, quam Caldum (in libris forte de Analogia) malit: non quia illud non sit latinum, sed quia sit odiosum, et, ut ipse Græco verbo significavit; περιεργου. *Quintilian. libr. 1. c. 6.*

C. JULII CÆSARIS DICTA.

Tu quæso, quicquid novi (multa autem exspecto) scribere ne pigresce: in his, de Sexto satis ne certum, maxime autem de Bruto nostro: de quo quidem ille, ad quem diverti, Cæsarem solitum dicere: Magni refert, hic quid velit: sed quidquid vult, valde vult. (U. C. quidquid volet, valde volet:) idque eum animadvertisse, cum pro Dejotaro Nicia dixerit, valde vehementer eum visum, et libere dicere. *Cic. l. 14. Epist. ad Attic. epist. 1.*

Proxime cum Sextii rogatu apud eum fuissem, exspectaremque sedens, quoad vocarer, dixisse eum: Ego

dubitem, quin summo in odio sim, cum M. Cicero sedeat, nec suo commodo me convenire possit? Atqui si quisquam est facilis, hic est; tamen non dubito, quin me male oderit. *Cic. l. 14. Epist. ad Attic. epist. 1.*

Ajebat, Cæsarem secum, quo tempore Sextii rogatu veni ad eum, cum exspectarem, sedens, dixisse: Ego nunc tam sim stultus, ut hunc ipsum facilem hominem, nunc tam sim stultus, cum tandiu sedens meum, putem mihi esse amicum, cum tandiu sedens meum, commodum expectet? *Cic. l. 14. Epist. ad Attic. ep. 2. Idem cum eo, quod supra ex epist. prima attulimus.*

Quo gaudio elatus, non temperavit, quin paucos post dies frequenti curia jactaret, invitis, et gementibus adversariis adeptum se, quæ concupisset: proinde ex eo insultatum omnium capitibus, ac negante quodam per contumeliam. Facile hoc ulli feminæ fore responderit quasi alludens, in Aesÿria quoque regnasse Semiramis; magnamque Asiæ partem Amazonas tenuisse quondam: *Suetonius in Cæs.*

Pharsalica acie cæsos, profligatosque adversarios prospicientem, hæc eum ad verbum dixisse refert Asinius Pollio: Hoc voluerunt; tantis rebus gestis C. Cæsar condemnatus essem, nisi ab exercitu auxilium petissem. *Suetonius in Cæsare.*

Consecutusque cohortes ad Rubiconem flumen, qui provinciæ ejus finis erat, paululum constitit, ac repulans quantum moliretur, conversus ad proximos: Etiam nunc, inquit, regredi possumus; quod si ponticulum transierimus, omnia armis agenda erunt. *Suet. in Cæs.*

Cunctanti ostentum tale factum est. Quidam eximia magnitudine, et forma, etc. Tunc Cæsar: Eatur, inquit, quo Deorum ostenta, et inimicorum iniquitas vocat. Jacta alea est, inquit *Suet. in Cæs.*

Romam iter convertit; appellatisque de Rep. Patribus, validissimas Pompeji copias, quæ sub tribus Legatis M. Petrejo, et L. Afranio, et M. Varrone in Hispania erant, invasit; professus ante inter suos, ire se ad exercitum sine duce, et inde reversurum ad ducem sine exercitu. *Suet. in Cæs.*

Prolapsus in egressu navis, verso ad melius omine: Teneo te, inquit, Africa *Suet. in Cæs.*

Cum exspectatio adventus Jubæ terribilis esset, con-

vocatis ad concionem militibus, Scitote, inquit, paucissimis his diebus Regem affuturum cum x. legionibus, equitum xxx. M., levis armaturæ c. millibus, elephantis ccc. Proinde desinant quidam quærere ultra, aut opinari; mihi que, qui compertum habeo, credant; aut quidem vetustissima nave impositos, quocumque vento in quascumque terras jubebo avehî. *Suet. in Cæs.*

Jactare solitus, Milites suos etiam unguentatos bene pugnare posse: nec milites eos pro concione, sed blandiori nomine commilitones appellabat. (etiam Quirites) *Suet. in Cæs.*

Famem, et cæteras necessitates, etc. tantopere tolerabant, ut Dyrrachina munitione Pompejus, viso genere panis ex herba, quo sustinebantur, cum feris sibi rem esse dixerit, etc. *Idem ibidem.*

Quosdam infimi generis ad amplissimos honores pervexit. Cum ob id culparetur, professus est palam: Si grassatorum, et sicariorum ope in tuenda sua dignitate usus esset, talibus quoque se parem gratiam relaturum. *Idem ibidem.*

Interrogatus, cur repudiasset uxorem: Quoniam, inquit, meos tam suspicione, quam crimine judico carere oportere. *Idem ibid.*

Acie Pharsalica proclamavit, ut civibus parceretur. *Idem ibid.*

Nec minoris impotentiae voces propalam edebat, ut T. Ampius scribit: Nihil esse Rempublicam, appellatorem modo, sine corpore, ac specie. Sullam nescisse literas, qui Dictaturam deposuerit. Debere homines consideratius jam loqui secum, ac pro legibus habere, quæ dicat. *Idem ibid.*

Eoque arrogantiae progressus est, ut Haruspice tristitia, et sine corde exta sacro quodam nuntiante, futura diceret lætiora, cum vellet: ne pro ostento duendum, si pecudi cor defuisset. *Idem ibid.*

Triumphanti, et subsellia Tribunitia prætervehenti sibi unum e collegio Pontium Aquilam non assurrexisse, adeo indignatus, ut proclamavit: repete ergo a me Aquilam Rempublicam Tribunus, nec destiterit per continuos dies quidquam cuiquam, nisi sub exceptione polliceri. Si tamen per Pontium Aquilam licerit. *Suet. in Cæs.*

Plebi Regem se salutanti, Cæsarem se, non Regem esse respondit. *Suet. in Cæs.*

De quo genere optime C. Cæsarem prætextatum adhuc accepimus dixisse: Si cantas, male cantas, si legis, cantas. *Quintilianus l. 1.*

Elevandi ratio est duplex, ut aut veniam quis, aut jactantiam minuat: quemadmodum C. Cæsar Pomponio ostendenti vulnus ore exceptum in seditione Sulpiciana, quod ipse se passum pro Cæsare pugnans gloriabatur. Numquam fugiens respexeris, inquit. Aut crimen objectum ut Cicero, etc. *Quintilianus l. 6.*

Est et illa ex ironia fictio, qua usus est C. Cæsar. Nam cum testis diceret a reo femina sua ferro petita, et esset facilis reprehensio, cur illam potissimum partem corporis vulnerare voluisset: Quid enim faceret, inquit, cum tu galeam, et lorica haberes? *Quint. l. 6.*

Sic fac existimes, post has miserias, id est, postquam armis disceptari coeptum est de jure publico, nihil esse actum aliud cum dignitate. Nam et ipse Cæsar accusata acerbitate Marcelli, (sic enim appellabat) laudataque honorificentissime et equitate tua, et prudentia, repente præter spem dixit, se Senatui roganti de Marcello, ne * hominis quidem causa negaturum. (* Sic Victorius edidit, eumque secutus Lambinus, cui tamen omnis legendum videtur, ipsum vide) Cicero libr. 4. epist. ad Famil. ep. 4. ad Serv. Sulpicium.

Demetrio Megæ Siculo Dolabella rogatu meo Civitatem a Cæsare impetravit; qua in re ego interfui. Itaque nunc P. Cornelius vocatur. Dumque propter quosdam sordidos homines, qui Cæsaris beneficia vendebant, tabulam, in qua nomina civitate donatorum incisa essent, revelli jussisset, eidem Dolbellæ, me audiente, Cæsar dixit: Nihil esse, quod de Mega vereretur; beneficium suum in eo manere. Cicero l. 13. epist. ad Fam. epist. 36. ad Acilium.

DE C. JULIO CÆSARE.

Sed tamen, Brute, inquit Aticus, de Cæsare et ipse ita judico, et de hoc hujus generis acerrimo æstimatore sæpissime audio; illum fere omnium Oratorum latine lo-

qui elegantissime, nec id solum domestica consuetudine, ut dudum de Læliorum, et Domitiorum familiis audiebamus, sed quamquam id quoque credo fuisse, tamen, ut esset perfecta illa bene loquendi salus, multis literis, et iis quidem reconditis, et exquisitis est consecutus, etc. *Ex Cic. in Bruto.*

Sed perge, Pomponi, de Cæsare, et redde quæ restant. Solum quidem, inquit ille, et quasi fundamentum Oratoris, etc. Cæsar autem rationem adhibens, consuetudinem vitiosam, et corruptam pura, et incorrupta consuetudine emendat. Itaque cum ad hanc elegantiam verborum latinorum, quæ, etiamsi Orator non sis, et sis ingenuus civis Romanus, tamen necessaria est, adjungit ille oratoria ornamenta dicendi, tum videntur tanquam tabulas bene pictas collocare in bono lumine. Hanc cum habeat præcipuam laudem in communibus, non video, cui debeat cedere: splendidam quamdam, minimeque veteratoriam rationem dicendi tenet, voce, motu, forma etiam magnifica, et generosa quodammodo. Tum Brutus: Orationes quidem ejus, etc. atque etiam Commentarios quosdam scripsit rerum suarum, valde quidem, inquam, probandos: nudi enim sunt, recti, et venusti, omni ornatu orationis tanquam veste detracto: sed dum voluit alios habere, parata unde sumerent, qui vellent scribere historiam, ineptis gratum fortasse fecit, qui volunt illam calamistris inurere, sanos quidem homines a scribendo deteruit, etc. *Ex Cic. in Bruto.*

Quid Oratorum? quem huic antepones eorum, qui nihil aliud egerunt? quis sententiis aut acutior, aut crebrior? quis verbis aut ornatio, aut elegantior? *Ex Cic. ad Corn. Nepot. apud Suet. in Cæs.*

Sed bene loquendi de Catulis opinio non minor, sale vero conditus, et facetiis Cæsar vicit omnes. *Ex Cic. libr. 1. de Offit.*

Reliqui et rerum suarum Commentarios Gallici, Civilisque belli Pompejani: nam Alexandrini, Africique, et Hispaniensis incertus auctor est: alii enim Opium putant, alii Hirtium: qui etiam Gallici belli ino-vissimum, imperfectumque librum suppleverit. *Paullo post: Polio Asinius parum diligenter, parumque inte-*

gra veritate compositos putat; cum Cæsar pleraque et quæ per alios erant gesta, temere crediderit, et quæ per se vel consulto, vel etiam memoria lapsus perperam ediderit, existimatque rescripturum, et correpturum fuisse. *Ex Suet. in Cæsar.*

C. vero Cæsar si tantum foro vacasset, non alius ex nostris contra Ciceronem nominaretur; tanta in eo vis est, id acumen, ea concitatio, ut illum eodem animo dixisse, quo bellavit, appareat: exornat tamen hæc omnia mira sermonis, cujus propie studiosus fuit, elegantia, *Ex Quintil. libr. 10.*

Quid tamen nocet vim Cæsarum, asperitatem Cœlii, diligentiam Polionis, iudicium Calvi quibusdam in locis assumere? *Id. ibid.*

Hinc vim Cæsarum, indolem Cœlii, subtilitatem Calidii, gravitatem Bruti, acumen Sulpicii, acerbitatem Casii, diligentiam Polionis, dignitatem Messallæ, sanctitatem Calvi reperiemus *Id. libr. 12.*

At strictior Calvus, numerosior Asinius, splendidior Cæsar, amarior Cœlius, gravior Brutus, vehementior, et plenior, et valentior Cicero. *Ex Auctor. Dialog. de Orat.*

λέγεται διὲ καὶ φῦναι πρὸς λόγους πολιτικούς ὁ Καῖσαρ ἄριστα, καὶ διαπονήσαι φιλοτιμοτάτα τὴν φύσιν, ὡς τὰ δευτέρωθεν μὲν ἀνθρώπων ἔχειν. *Ex Plut. in Cæs.*

Ἐν δὲ Ῥώμῃ πολλὰ μὲν ἐπὶ τῷ λόγῳ περὶ τὰς συνηγορίας αὐτοῦ χάρις ἐξέλαμπεν. *Idem ibid.*

Ac mihi ex Græcis orationes Lysiae ostentat; ex nostris Gracchorum, Catonisque: quorum sane plurimæ sunt circumcisæ, et breves. Ego Lysiae Demosthenem, Æschynem, Hyperidem, multosque præterera: Gracchis, et Catoni Polionem, Cæsarem, Cœlium, in primis M. Tullium oppono, cujus oratio optima fertur esse, quæ maxima. *Ex Plin. l. 2. epist.*

Sed ego verear, ne me non satis deceat, quod deicit M. Tullium, C. Calvum, Asinium Polionem, M. Messallam, etc. Divum Julium, Divum Augustum, Divum Nervam, Tib. Cæsarem, etc. *Id. libr. 5. epist.*

INDEX RERUM

Juxta sectionem Transalpinam, margini adjectam.

* Numeri sine litera præfixa libros belli Gallici notant: cum C. belli Civilis: cum A. bellum Alexandrinum: cum Afr. Africanum: cum H. Hispaniense.

A

- Acarnania C. 3. 55.
 Acco rebellis 6. 4. et 43.
 et 7. 1.
 Achilles dux Ægyptius C. 3. 104. Pompejum interficit, ib. ab Arsinoe interficitur A. 4.
 Achilles, Memnonisque congressus H. 25.
 Acholla opp. Afr. 33.
 Acilla opp. Afr. 33.
 Aduas dubis fluv. 1. 38.
 Adrumentum C. 2. 23. Afr. 3.
 Atuatica Tungri 6. 32.
 Aduatici 2. 4. et 6. 33. ex Cimbris orti 2. 29.
 Ædui 1. 10. fratres Romanorum 1. 33. ab Ariobisto oppressi 1. 36.
 Ægimurus insul. Afr. 44.
 Æginium C. 3. 79.
 Ægypti duo claustra A. 76.
 Ægypto reges Cæsar constituit A. 33.
 L. Æmilius 1. 23.
 Ærarium sanctius C. 1. 14.
 Æstus marini intervalla 3. 12.
 Ætolia C. 3. 35.
- Afranius legatus Pompeji in Hisp. C. 1. 38. seq. dedit se Cæsari C. 1. 84. interficitur Afr. 95.
 Africa limes per Alex. A. 14.
 Agar opp. Afr. 67.
 Agenticum opp. 6. 3. not. et 7. 10.
 Aliacmon, vide Haliacmon.
 Alarii 1. 51.
 Alva Fucentis C. 1. 16.
 Albici populi C. 1. 34. et 56.
 Alces animal 6. 27.
 Alesia opp. 7. 68. ejus operosa obsidio 7. 69. seq. deditio 7. 89.
 Alexandria C. 3. 103. ab incendio tuta A. 1. suffensa A. 5.
 Alexandrini belli initia C. 3. 112.
 Allobroges 1. 14.
 Alpes 1. 10. summæ 3. 1.
 Amagetobria opp. 1. 31.
 Amantica C. 3. 40.
 Amantini C. 3. 12.
 Amanus mons C. 3. 31.
 Ambacti clientes 6. 15.

- Ambarri pop. 1. 11.
 Ambialites pop. 3. 9.
 Ambiani pop. 2. 4.
 Ambibari pop. 7. 75.
 Ambiorix princeps 5. 41.
 Ambibareti 7. 75.
 Ambibariti alii 4. 9.
 Ambracia C. 3. 36.
 Amicum P. R. appellari 1. 3.
 Amphilochoi pop. C. 3. 55.
 Amphipolis C. 3. 102.
 Anartes pop. 6. 25.
 Anas fluv. C. 1. 38.
 Ancalites pop. 5. 21.
 Ancona C. 1. 11.
 Andes pop. 2. 35.
 Androsthene C. 3. 80.
 Antiochia C. 3. 102.
 Antiochus Comagenus C. 3. 4.
 Antistius Regius 6. 1. et 7. 83.
 M. Antonius legatus 7. 81. quæstor 8. 24.
 Apollo morbos depellit 6. 16.
 Apollonia *ad mare* C. 3. 78.
 Aponiana insul. Afr. 2.
 Apsus fluv. C. 3. 13.
 Apulia 1. 14.
 Aqua dulcis in litoribus A. 8.
 Aquileja 1. 10.
 Aquitania 3. 11.
 Aquilaria *locus Afr.* C. 2. 23.
 Arar fluv. 7. 89. et 1. 12.
 Arduenna silva 5. 3. et 96. 31.
 Arecomici Volcæ 7. 7.
 Arelate opp. C. 1. 36.
 Ariarathes Cappadox A. 66.
 Ariminum opp. C. 1. 11. et 12.
 Ariobarzanes rex A. 66.
 Ariovistus rex Germanorum 1. 31. in Galliam arcessitus 1. 31. rex et amicus ab Romanis appellatus 1. 43. Gallice didicerat usu XIV. annor. 1. 47. colloquitur cum Cæsare 1. 43. et 44. legatos Rom. in catenas conjicit 1. 47., victus, et fugatus 1. 53.
 Ariovisti mors 5. 29.
 Armenia minor A. 34.
 Armoricæ civitates 5. 53. et 7. 73.
 Aretium opp. C. 1. 11.
 Arsinoe A. 4. Ganymedem regnum usurpat A. 4. ex regno deducta A. 33.
 Arverni pop. 1. 31. et 45.
 Asculum opp. C. 1. 16. Picenum C. 1. 15.
 Ascurum Afr. 23.
 Asia propria A. 78.
 Asparagium C. 3. 76. et 41.
 Aspavia castell. H. 24.
 Asta opp. H. 36.
 Ategua H. 6.
 Aternus fluv. C. 1. 16. not.
 Attrebatenses pop. 2. 4.
 Atuatuca *Eburonum castellum* 6. 31. 3. 4. et C. 34.
 Avaricum opp. 6. 13. captum a Cæsare 7. 29.
 Avaricensiæ præmia 7. 47.
 Aulerci pop. 3. 17. et 2. 34.
 Cemomagni 7. 75. Eburonices 3. 17.
 Ausci pop. 3. 27.
 Ausetani opp. C. 1. 60.
 Auximum opp. C. 1. 12.
 Axona fluv. 2. 5.

- B
 Bacenis silva 6. 10.
 Bætis fluv. A. 59. H. 36.
 Bæturia regio H. 22.
 Bagrada fluv. C. 2. 24.
 Baleares insulæ Afr. 23.
 Baleares funditores 2. 7.
 Batavorum insula 4. 10.
 Belgæ fortissimi 1. 1. orti a Germanis 2. 4. tert. pars Gallia 2. 1.
 Belgia pars Belgicæ 5. 24. not.
 Bellocassi pop. 7. 75.
 Bellonæ templum A. 66.
 Bellovaci pop. 7. 59. et 2. 4.
 Bellum servile 1. 40.
 Berones pop. A. 53.
 Bibracte Æduorum opp. 1. 23. et 7. 55.
 Bibrax opp. 2. 6.
 Bibroci pop. 5. 23.
 Bigerriones pop. 3. 27.
 Bisons, bos cervi figura 6. 26. et 27. not.
 Bituriges 1. 18. Cubi 7. 5.
 Bogud rex A. 61.
 Bogudis regnum Afr. 23.
 Boja *locus forsitan* 7. 14.
 Boji 1. 5. et 7. 9. Gallia virtute cogniti 1. 28.
 Bos cervi figura 6. 26.
 Bospori regnum datur Mithridati Pergameno A. 78.
 Brannovices 7. 75.
 Bratuspantium 2. 13.
 Britannia 4. 20. Galliam incognita 4. 20. ejus descriptio 5. 12. seq.
 Britanniam Cæsar invadit 4. 23. seq. et 5. 8.
 Britanni vitro se inficiunt 5. 14.
 Britannorum oppida silvæ 5. 21.
 Brundisium C. 1. 24.
 Brutii pop. C. 1. 30.
 Bullidenses C. 3. 12.
 Bullis opp. C. 3. 40.
 Bursabulenses H. 22.
 Buthrotum C. 3. 16.
 C
 Cabilonum opp. 7. 42.
 Cadetes pop. 7. 75.
 Cadurci pop. 7. 4. et 7. 5.
 Cæresi pop. 2. 4.
 Cæsar Pharus occupat C. 3. 112. Ægypto potitur A. 33. Pontum recipit A. 77. victus ad Dyrrachium C. 3. 69. seq. vincit ad Pharsalum C. 3. 93. et ad Thapsum Afr. 83. seq. ad Mundam H. 31.
 Cæsari statua Trallibus consecrata C. 3. 105.
 Calagurritani C. 1. 60.
 Calenus Fufius C. 1. 87.
 Q. Calenus legatus 8. 39.
 Caletes pop. 2. 4. et 8. 7.
 Calydon opp. Græc. C. 3. 35.
 Camerinum C. 1. 16.
 Candavia regio C. 3. 11. et 79.
 Caninius Rebilus 7. 83. et 8. 24.
 Canopus opp. A. 25.
 Cantabri C. 1. 38. et 3. 26.
 Cantium prom. 5. 13.
 Canusium C. 1. 24.
 Cappadocia A. 34.